

שלום ושבוע טוב,

השבוע נפתח בתחושת אצל כבדה. אתמול נהרגו ארבעה מלוחמי צה"ל בפעילות בעזה – סמ"ר יואב רוור משדה ורבורג, רס"מ במיל" חן גרוס ממושב גן יאשיה, סמ"ר אורי יהונתן מנווה ירק ורס"ל תום רוטשטין (23) מרמת גן. אנו מרכינים ראש ומשתתפים בצערן העמוק של המשפחות, הקהילות והחברים.

בתוך כך, הוחזרו השבוע לישראל גופותיהם של החטוף התאילנדי נטפונג פינטה – עובד זר מקיבוץ ניר עוז – ושל בני הזוג גדי חגי וג'ודי ויינשטיין ז"ל, שנחטפו ונרצחו באירועי השבעה באוקטובר. המעמדים הקשים הללו מציפים מחדש את עומק הכאב, ומחדדים את חשיבותם של המאמצים להשבת כל החטופים והנעדרים הביתה.

ובין השכול והכאב, עם תום חג השבועות ותחילתו של חודש יוני, אנו חוזרים לעבודה השוטפת, מתמודדים עם אתגרים כבדי משקל בזירה המקומית והבינלאומית, ונושאים על גבנו את המחויבות להמשיך ולחזק את ההתיישבות החקלאית – בעשייה, בתקווה ובאחריות.

● **ביטול היטלי הסחר על יבוא תוצרת חקלאית מארצות הברית** – ביום שלישי (3/6) התקיימה בלשכת שר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר ישיבה רבת משתתפים, כאשר אחד הנושאים העיקריים היה ביטול היטלי הסחר על יבוא תוצרת חקלאית מארה"ב. הישיבה נפתחה עם הצגת מצגת של עמית בן צור, מנכ"ל יסודות ופורום ארלזורוב. המצגת בחנה את ההשפעות של הסרת כל היטלי היבוא מארה"ב על חקלאות הצומח בישראל, בהתבסס על מודל כלכלי סטטי בשם "VALUE", שפותח במחלקה לכלכלת סביבה וניהול באוניברסיטה העברית, על ידי הפרופסורים ישראל פינקלשטיין ועידו קן. המודל משקלל נתוני ייצור, צריכה, מים, עלויות ומכסים לפי אזורי וגידולים, תוך שימוש בנתונים רשמיים מישראל לשנת 2020. מהניתוח **עולה כי הסרת ההיטלים תביא לירידה של כ-846 מיליון ₪ בהכנסות החקלאים לשנה, חיסול של גידולים מרכזיים (כגון תפוחים, שקדים וגרעיני חמנייה), ופגיעה חמורה בייצור פירות כרמים ליין וירקות לתעשייה** – בעיקר באזורים פריפריאליים, כמו הגולן, הגליל העליון והנגב. לעומת זאת, ההשפעה החיובית על יוקר המחיה צפויה להיות שולית (עד 1.65% בפירות וירקות). המסקנה היא כי בעוד ההטבה לצרכן מוגבלת, הפגיעה ביצרנים וביטחון המזון המקומי עלולה להיות עמוקה ומהותית. בנוסף, עמית ביקש מהשר, שמשד החקלאות וביטחון המזון יקח "אחריות" על המודל, יטמיע אותו בעבודות המשרד ויתחזק אותו באופן שוטף, וזאת בהיותו כלי שיכול לתת תחזית טובה לפעולות שונות של המשרד. השר התעניין מאוד במודל והבטיח לשקול את הדברים.

לאחר הצגת המודל ותחזית הפגיעה בחקלאות, יעקב פולג, סמנכ"ל סחר חוץ, סקר את המצב למול האמריקאים ומהם לוחות הזמנים הצפויים. בנוסף העלנו בקצרה (מפאת לוחות הזמנים) את נושא הבצורת ויבוא הפטם מברזיל.

הודענו שוב לשר שאנחנו מתנגדים לביטול היטלי הסחר על רשימת המוצרים, שהוגשו לממשל האמריקאי ודורשים משרי הממשלה, שעוסקים בנושא זה לא לוותר על החרגת הרשימה המדוברת מהסכם הסחר, שיחתם בעתיד בין ישראל לבין ארה"ב. בנוסף קראנו להמתין עם המשך המו"מ, לאור ההתפתחויות בארה"ב והמו"מ של ארה"ב עם מדינות אחרות. השר דיכטר, שמגוייס כולו לטובת החקלאות המקומית וביטחון המזון, שאנחנו מאוד סומכים על רצינות הכוונות שלו ושל צוותו, הודיע בפגישה שהוא יעשה כל מה שניתן במטרה שחקלאות הצומח ובעלי החיים לא תפגע. לדבריו הוא ימשיך לפעול במטרה שהתכנית שהוכנה ע"י משרד החקלאות וביטחון המזון ל"ביטחון המזון" של אזרחי מדינת ישראל תמומש וכך גם החלטת הממשלה להגדיל את הייצור המקומי של ענפי הצומח ב-33% בעשר שנים. במקביל ביקש השר להכין תכנית שתגן על הענפים החקלאיים שחשופים לפגיעה במידה ויבוטלו היטלי הסחר על יבוא מוצרים חקלאיים מארה"ב, כאשר את התכנית יוביל משרד החקלאות וביטחון המזון בעזרת החקלאים, והמשרד יהיה גם זה

שינה את המו"מ מול משרד האוצר, משרד הכלכלה ומשרד ראש הממשלה. את הכנת התכנית ירכז אורי צוק בר סמנכ"ל בכיר לאסטרטגיה כלכלה ומחקר ואת המו"מ מול הממשל בארה"ב ימשיך לנהל יעקב פולג סמנכ"ל לסחר חוץ.

ביום רביעי (4/6) הצוות המקצועי המשותף לחקלאים ולמשרד החקלאות קיים ישיבת עבודה (או יותר נכון סיעור מוחות) לקראת הפגישה של משרד החקלאות עם אנשי משרד האוצר ביום שלישי (10/6).

• **מכתב יו"ר השלטון האזורי בשם ראשי המועצות האזוריות** – בערב חג השבועות נשלח מכתב דחוף ע"י יו"ר מרכז השלטון האזורי ויו"ר מ.א. מרחבים שי חג"ג בשם כל ראש המועצות האזוריות לראש הממשלה ולשרי החקלאות ובטחון המזון, האוצר והכלכלה בו קוראים ראשי המועצות **לעצור המהלך לביטול היטלי הסחר על מוצרי חקלאות שמיובאים מארה"ב** (מצורף כאן המכתב שנשלח לשרים. מכתב דומה נשלח לראש הממשלה).

• **ישיבה בנושא יבוא קש** – בשל חשש גובר בגלל הבצורת והשלכות אפשריות על זמינות מזון גס לבעלי חיים, עולה צורך לבחון מחדש את מדיניות איסור יבוא הקש לישראל. כיום קיים איסור יבוא מכוח צו יבוא אישי – בין היתר משיקולים סביבתיים ומניעת חדירת מזיקים. נכון לשנת 2025, יבוא קש לישראל אסור בשל מגבלות פטו-סניטריות, מחשש להחדרת מזיקים, מחלות או שאריות קרקע לישראל. על אף שאין ודאות לקיומו של מחסור ממשי ברגע זה, תנאי האקלים הקשים, ובפרט הבצורת שפקדה את ישראל בעונת הגידול האחרונה, הביאו לירידה בהיקף הייצור המקומי וייתכן שאף יהיה מחסור. בהיעדר חלופה של יבוא, כל ירידה בהיצע המקומי מורגשת באופן מיידי, בעיקר בענפי הבקר, הרפת, הצאן, הסוסים וענף הפטריות, שהביקוש שלהם לקש נותר יציב ואף עולה. על רקע זה, התקיימה ישיבה בין כל הגורמים המעורבים כדי לבחון את היתכנותם של פתרונות חירום או התאמות רגולטוריות שיאפשרו מענה בעתות מחסור. עלו מספר רעיונות ואנו בודקים את היתכנותם מול משרד החקלאות ובטחון המזון.

• **השפעות גאו-אסטרטגיות על ביטחון המזון בישראל** – ביום חמישי שעבר (5/6) השתתפתי בכנס במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) שבו השתתפו גם שר החקלאות ובטחון המזון ח"כ אבי דיכטר, האלוף במיל' תמיר היימן, ראש המכון וכן בכירים ממשרדי החקלאות, כלכלה, אוצר, בריאות הגנת הסביבה בנושא: **חשיפת ממצאי המחקר של פרויקט "תגובת שרשרת"**. העולם מצוי בעידן של התגברות שינויים והתרחשויות – מהשפעות שינויי אקלים, דרך שיבושים בנתיבי סחר ומערכות ביואינפורמטיביות – כל אלו מערערים את המודל הקיים של ביטחון מזון גלובלי, ומציבים אתגרים חדשים גם בפני מדינות כמו ישראל. **הכנס הציג גישה חדשנית לניהול סיכונים לאומיים בביטחון מזון**, והאקדמיה תשתף פעולה עם גופים ממשלתיים ועסקיים לבניית שיטה חדשה לניהול הסיכונים ולהבטחת רציפות ואספקה בטוחה של מזון לישראל.

השתתפתי בפאנל שעסק בשאלה – האם האסטרטגיות פוגשות את החקלאים ויצרני המזון הישראליים בשטח? איך מנהלים את בטחון המזון של ישראל במציאות המשתנה? והאם הבטחת ביטחון המזון של ישראל תביא להתמודדות מיטבית מול יוקר החיה וצורך המתמיד לקידום אורח חיים בריא ותזונה מקיימת? התייחסתי בדברי לשאלות: מה היתרון בחקלאות מקומית? מה האיומים העיקריים שאיתם מתמודדת החקלאות והאם התוכנית של משרד החקלאות מספקת? מה הסיכוי שתתממש? והאם האסטרטגיה לפתיחת השוק ביבוא שוקלת את שיקולי בטחון המזון של ישראל?

• **הוספת פקחים ווטרינרים לפעילות המשחטות** – ועדת הבריאות בכנסת אישרה (ביום שלישי 3/6) את בקשת משרד החקלאות להוסיף פקחים ווטרינרים, במטרה לחזק את הפיקוח על פעילות המשחטות. התאגיד לפיקוח וטרינרי, שפועל כחמש שנים, סובל ממחסור בכוח אדם, במיוחד בפקחים, ויש צורך בגיוס נרחב. לאור הקושי בגיוס עובדים העומדים בתנאי הכשירות הנוכחיים (12 שנות לימוד), הוחלט לעדכן את התנאים כך שדי יהיה בכך שהמועמד יהיה בגיר ותושב ישראל. ההכשרה המקצועית והליך מיון קפדני יישמרו, על מנת להבטיח את איכות הפיקוח.

• **פרסום טיוטת תקנות של שיעור הניכויים מהשכר בגין מגורים הולמים** – שר העבודה [פרסם שוב להערות הציבור](#) טיוטת תקנות חדשות בנושא ניכוי שכר עבור מגורי עובדים זרים בהמשך להערות שהמשרד קיבל על טיוטת התקנות הקודמת שפורסמה בחודש פברואר. **התקנות מציעות לעדכן את הסכומים שמותר למעסיקים לנכות משכרם של עובדים זרים עבור מגורים הולמים והוצאות נלוות**, לראשונה מאז 2000 (למעט עדכון בענף החקלאות ב־2017). מטרת העדכון, להתאים את הסכומים ליוקר המחיה בפועל ולשפר את תנאי המגורים של העובדים.

עיקרי ההצעות:

- ביטול ההבחנה בין ענפי המשק – ניכויים אחידים לפי אזור גאוגרפי וסוג מבנה (קבע/יביל).
 - סכומי הניכוי המותר עבור מגורים (כולל ארנונה) ינועו בין 517 ₪ בצפון ל-1,051 ₪ בתל אביב; עבור מבנה יביל – 671 ₪ בכל הארץ.
 - הוצאות נלוות (מים, חשמל, ריהוט): תוספת ניכוי אחידה של 196 ₪ לחודש.
- התקנות נובעות מעבודת צוות בין-משרדי בעקבות החלטת ממשלה 860 על הגדלת מכסות עובדים זרים, ונועדו לצמצם את הפער שנוצר בין עלויות המעסיק בפועל לבין הסכומים המותרים לניכוי.
- אנחנו יוצאים מתוך הנחה ששינוי בסכומים המותרים לניכוי נובע מההערות שהגשנו לטיטות הקודמת, השינוי שמוצג בטיטות התקנות הנוכחית **רחוק מאוד** מהדרישות שלנו, לכן נגיש את הערותינו שוב ובמקביל אנחנו נערכים לדיונים שיתקיימו בוועדת העבודה של הכנסת לאישור התקנות במטרה שהתקנות כפי שמוצא כעת לא יאושרו.
- ניתן להגיש הערות **עד ליום 25.6.25** באתר החקיקה הממשלתי.

• **פגישה עם ארגון מגדלי הדגים** – בהמשך לישיבה שהתקיימה עם ארגון מגדלי הדגים, וההבנה שבמסגרת התכנית לביטחון המזון ההמלצה על צריכת דגים השתנתה, הוחלט לקיים דיון (בזום) יחד עם אנשי משרד הבריאות, שהיו אמונים על הכנת החלק הזה בתוכנית. נפגשנו עם ד"ר מורן בלייכפלד, מנהלת אגף תזונה וד"ר נעמי פליס איסקוב מאגף תזונה ממשרד הבריאות.

בישיבה השתתפו גם ד"ר יעל קחל ויעל אורלב שרון מהחטיבה לאסטרטגיה במשרד החקלאות, שעסקו רבות בתכנית הלאומית לביטחון מזון/התכנית האסטרטגית לחקלאות מים, נעם מוזס, מ"מ מנהל אגף הדייג במשרד וכן פלור, מזכיר ארגון מגדלי הדגים. מטעם ההתאחדות השתתפה אילנה דרור. **בישיבה הסבירו אנשי משרד הבריאות את השיקולים השונים שנלקחו בנושא צריכת הדגים ואת אופן החישוב לצריכת דגים טריים ומשומרים**. לדבריהן נלקחו 4 דגים עיקריים בהתאם לצריכה ולייצור המקומי. עם זאת, התברר כי הרשימה כוללת דגים שאינם מיוצרים בישראל: סלמון, טונה, סרדינים, ודניס (מיוצר בכמויות קטנות). כמו כן הן הסבירו

מדוע חל שינוי בהמלצות הצריכה של דגים. לדבריהן השינוי חל על הסל כולו ונבע משיקולים בריאותיים וסביבתיים. בסיום הישיבה הוחלט להמשיך וללמוד את הנושא כדי לדייק את רשימת הדגים ואת סך האספקה הרצויה של דגי מאכל לשנת 2050.

● **נטישת עובדים זרים את מעסיקיהם** – הוועדה המיוחדת לעובדים זרים בראשות ח"כ אתי עטיה, דנה ביום שלישי (3/6) בבעיית נטישת עובדים זרים את מעסיקיהם, בעיקר בענפי הסיעוד, החקלאות והבניין. בענף החקלאות, עליית הנטישות פוגעת קשה במעסיקים, שמתקשים לשמור על כוח אדם זמין, מה שמוביל לקשיי תפעול ועלייה בעלויות.

נציגי ענף החקלאות הדגישו את הצורך באכיפה יעילה, שתמנע העסקה לא חוקית ותייצב את שוק העבודה בענף. בהסדר הכבילה בבג"ץ, נקבע כי מעסיק יכול להחליט לעזוב את מעסיקו, אך עליו להודיע על כך מראש ולהסדיר את מעמדו מול רשות האוכלוסין. לאחר עזיבתו, יש לעבוד 90 יום למצוא מעסיק חדש בענף המותר לו – הענף שאליו הגיע לעבוד. אם לא עשה כן, עליו לעזוב את הארץ.

נציגי המשק מדווחים על קשיים כלכליים בעקבות עליית שכר העובדים והיעדר אכיפה מספקת נגד העסקה בלתי חוקית. **הוועדה שוקלת להציע חוק שיאכוף סנקציות על מעסיקים שמעסיקים עובדים לא חוקיים.** בנוסף, הועלו הצעות להקלות במציאת מטפלים סיעודיים לנכים, להחזיר אגרות למעסיקים במקרה של נטישה, ולהטיל הגבלות על מעבר עובדים זרים בין מעסיקים בענף הסיעוד. נמסר כי יש כ-30,000 עובדים זרים לא חוקיים בישראל, והנטישות מהוות נזק כספי וחברתי משמעותי.

● **קורסים של שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) של משרד החקלאות וביטחון המזון שיתקיימו השבוע** – שירות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות וביטחון המזון, מזמין אתכם להשתתף בקורסים, ימי עיון וכנסים מעשיים לחקלאים. המקומות מוגבלים, מהרו להירשם כדי להבטיח את מקומכם. **שימו לב - לא ניתן להגיע ללא הרשמה!**

○ **יום שלישי (10.06) – סיכום עונה למגדלי פרח השעווה**, 8:45-12:45. אולם רואי בקרייה החקלאית בית דגן. סיכום העונה יעסוק בהתמודדות עם פגעים, טיפולים לאחר קטיף, אפיון זנים, ושיווק פרח השעווה בעונת 2024/2.

○ **יום רביעי (11.06) – קורס למגדלי יונקים ולמתעניינים בתחום.** אולם ההדרכה בבמחוז העמקים של משרד החקלאות, בין השעות 9:00-14:00. הקורס מומלץ לרפתנים/ות, המעוניינים לרכוש ידע עדכני ולפתח מיומנויות בתחום גידול בני בקר לחלב.

● **ישיבות בכנסת בשבוע הקרוב** – בשבוע הקרוב יתקיימו הישיבות המצויינות מטה. מי שרוצה מוזמן להשתתף בישיבות. מי שזקוק לסיוע בהשגת אישור כניסה לכנסת מוזמן ליצור קשר עם יהודית אושרי – מנהלת המשרד שלנו במספר 03-7719091 או [במייל](#). להלן פירוט הישיבות שיתקיימו הם:

- **וועדת המשנה לנושא בינה מלאכותית וטכנולוגיות מתקדמות (וועדת משנה למדע והטכנולוגיה) – ביום שני 9/6 בשעה 9:30** – בנושא שדות חכמים: איך בינה מלאכותית מעצבת את עתיד החקלאות.
- **וועדת הכלכלה – ביום שלישי 10/6 בשעה 9:30** – יישום חוק שיקום נרחב לחבל תקומה וביצוע ההתחייבויות שניתנו במסגרת הליך החקיקה- מעקב אחר חוק שיקום נרחב לחבל התקומה וקביעתו כאזור מיקוד לאומי, התשפ"ה-2024
- **וועדת המשנה לקידום מנופי צמיחה של ענף החקלאות - ביום שלישי 10 ביוני בשעה 12:30** – סיוע כלכלי לחקלאות הצומח בעקבות הבצורת והמחסור במים לשנת 2025.

- **חילופים בארגון לחקלאות אורגנית** – און חן סיים את תפקידו כיו"ר הארגון לחקלאות אורגנית ובמקומו מונה אהוד נחשון. אנו מודים לאון על תרומתו לחקלאות האורגנית ובטוחים שנמשיך להיות בקשר ומאחלים לאהוד הצלחה רבה.
- **תוספת עובדים זרים** - למעוניינים בהעסקת עובדים זרים בחקלאות אנא היכנסו [לקישור](#) מטה לעיון באפשרויות השונות. לתשומת ליבכם הנהלים פתוחים להגשה עד ה 1.10.25.

אנו כולנו מקווים ומצפים לימים שקטים ושנראה את 55 החטופים חזרה בארץ, מי לחיים ולשיקום, ומי לקבר ישראל. שנזכה לחזרתם הביתה בשלום של כלל החיילים, של המפונים מהדרום מהצפון, ושמדינתנו האהובה תדע בשורות טובות וימים שקטים.

חג שבועות שמח,

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

